

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00
F: 01 300 13 56
E: gp.uvhvvr@gov.si
www.uvhvvr.gov.si

Številka: U34405-629/2024/39
Datum: 20. 5. 2025

Zadeva: Odziv in poročilo o sprejetih predlogih in pripombah na predlog besedila Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali v javni obravnavi

Spoštovani,

kot predstavniku zainteresirane javnosti vključenem v javno razpravo in obravnavo predloga besedila Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaščiti živali, ki je bil objavljen na enotnem spletišču vlade, e-demokracija od 10. 2. 2025 do 12. 3. 2025, se zahvaljujemo za vaš konstruktivni prispevek in vam v nadaljevanju dopisa posredujemo kratko poročilo in odziv na skupaj zbrane predloge in pripombe.

Datum objave: 10. 2. 2025 – 12. 3. 2025

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov.html>

V razpravo so bili vključeni predstavniki zainteresirane javnosti, predstavniki strokovne javnosti, nevladne organizacije in fizične osebe. V javni razpravi o predlogu besedila zakona so sodelovali: Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS), rejci kokoši nesnic z baterijsko rejo, Trgovinska zbornica Slovenije (TZS), Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (GZS), združenje občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, občina Vodice, Javno podjetje Snaga (kot upravljalec Zavetišča za zapuščene živali Maribor), registrirana zavetišča za zapuščene živali (Zavetišče Ljubljana, Zavetišče Maribor, Zavetišče Meli center Repče, Zavetišče Brežice, Zavetišče Zonzani, Zavetišče Horjul, Zavetišče Turk, Zavetišče Sevnica, Zavetišče Mala hiša, Zavetišče Oskar Vitovlje, Zavetišče Mačja hiša, Zavetišče Mačji Dol in Zavetišče Zavod Muri), Lovska Zveza Slovenije, Zveza lovskih druženj Bele Krajine, Zveza lovskih druženj Ljubljana in lovske družine (LD Bled, LD Bohinjska Bistrica, LD Brezovica, LD Črnomelj, LD Dobrova, LD Grmada Celje, LD Grosuplje, LD Ig, LD Izlake, LD Jezero Komen, LD Kamnik, LD Kočevje, LD Krvavec, LD Ljutomer, LD Makole, LD Mala gora, LD Metlika, LD Motnik-Špitalič, LD Nomenj Gorjuše, LD Osilnica, LD Planina, LD Predgrad, LD Prestranek, LD Rakek, LD Rakitna, LD Selca, LD Storžič, LD Škofljica, LD Višnja Gora, LD Vitanje, LD Vrhnika), lovska kinološka društva (LKD Bela Krajina, LKD Celje, LKD Gorenjske, LKD Idrija, LKD Kočevje, LKD Koroške, LKD Ljubljana, LKD Nova Gorica), zbor sodnikov za lovke

pasme pri Kinološki zvezi Slovenije, Klub hanoveranskih barvarjev, Klub ljubiteljev psov jamarjev, Društvo ljubiteljev ptičarjev, Kinološko združenje K9-iskanje pogrešanih Slovenija, Slovenska zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed, Sokolarsko društvo Pomurja, Gorenjsko sokolarsko društvo, mednarodna zveza za sokolarstvo in zaščito ptic ujed (Association for Falconry & Conservation of Birds of Prey), sokolarsko društvo Pomurja, gojitelji sokolov, Zveza društev gojiteljev ptic, Zavod za ribištvo, Zveza nevladnih organizacij za zaščito živali Slovenije (Zveza za živali) in nevladne organizacije na področju zaščite in pravic živali in naravovarstvene nevladne organizacije (Društvo Lajka, Društvo za zaščito konj, Animal Angels Slovenija, AniMa, Društvo za zaščito živali Kočevje, Društvo za zaščito živali Maribor, Društvo za zaščito živali ARJA, Društvo Mačje mesto Litija, Zavod Raziskovalni inštitut pes, Zavod PIT za pomoč, pravice in zaščito živali, Društvo za osvoboditev živali in njihove pravice, Koalicija proti lovu, ribolovu, mesu in mleku, Slovensko vegansko društvo, Alpe Adria Green, Zavod zlato oko), eksotičnih živali (Društvo Čudovite živali, Društvo eksotičnih živali Bioexo), gojitelji eksotičnih živali (velikih papig, plazilcev, Golob d.o.o.) iz Slovenije in tujine (Belgije, Nizozemske, Hrvaške), veterinarske organizacije (VetAM) ter 222 pripomb državljanov in 32 anonimnih pripomb.

Pripombe, predlogi in mnenja so vsebinsko zelo raznoliki, pri čemer imajo različni deležniki in skupine pogosto nasprotujoča si stališča. Medtem ko nekateri podpirajo strožje omejitve, drugi tem istim rešitvam odločno nasprotujejo.

Ena skupina podpira omejevanje posedovanja eksotičnih živali, medtem ko druga nasprotuje uvedbi pozitivnih seznamov in vidi teraristiko kot pomembno za ohranjanje vrst.

Del deležnikov zagovarja uvedbo popolne prepovedi reje živali v kletkah ter želi predlagano prepoved razširiti še na druge vrste in kategorije živali. Drugi pa nasprotujejo že predlaganim omejitvam reje kokoši v kletkah in menijo, da bi takšna ureditev neupravičeno posegla v gospodarske dejavnosti.

Nekateri predlagajo popolno prepoved lova s psi, medtem ko drugi opozarjajo, da bi to pomenilo propad lovske kinologije in ogrozilo ohranjanje nesnovne kulturne dediščine, ki je vpisana v Register nesnovne kulturne dediščine pri UNESCO.

Skupina deležnikov nasprotuje predlagani razdelitvi stroškov za skrb za zapuščene živali, medtem ko druga meni, da bi morala biti ta skrb v celoti financirana iz proračuna Republike Slovenije. Nekateri deležniki, predvsem nekatere nevladne organizacije, pa zahtevajo, da se skrb za zapuščene živali razširi tudi na odvzete rejne živali. Teh živali po njihovem mnenju ne bi smeli oddajati novim skrbnikom ali jih usmrtili, temveč jih namestiti v državno zavetišče.

Pripombe so bile podane tudi na področju dobrobiti rejnih živali, zlasti v zvezi s predlogom, ki predvideva ukinitve trenutne prakse kastracije pujskov brez ustrezne anestezije in analgezije ter uvaja obvezno zagotavljanje protibolečinske zaščite pri tem postopku. Nekateri deležniki temu predlogu nasprotujejo in opozarjajo na morebitne dodatne stroške ter zaplete pri izvajanju postopkov, kar bi po njihovem mnenju lahko vplivalo na konkurenčnost rejcev in otežilo izvajanje te prakse v slovenskem prostoru.

V pripombah so bili izraženi tudi pomisleki, da določene predlagane rešitve posegajo v ustavne pravice, zlasti v pravico do svobodne gospodarske pobude in zasebne lastnine, ter v načela prostega pretoka blaga in storitev znotraj Evropske unije.

Po drugi strani pa nekateri deležniki želijo predlagane rešitve še razširiti. Ob sklicevanju na varovanje dobrobiti živali in zagotavljanje višjih standardov ravnanja z njimi predlagajo uzakonitev pravic živali (pravica do življenja, dostojanstva itd.), uvedbo upravnega postopka in odločbe za vsako usmrnitev živali s preverjanjem nujnosti in sorazmernosti ukrepa ter odpravo lova, ribolova, klavnic, živinoreje in poskusov na živalih, saj menijo, da vse te dejavnosti škodujejo živalim, naravi in ljudem.

Predlogi so vključevali zlasti:

- obvezno označevanje mačk z mikročipi podpirajo zavetišča, NVO za zaščito živali, posamezniki, strokovna javnost, nasprotujejo pa KGZS in kmetijske organizacije, nekatere občine in nekatera društva. Pri slednjih je potrebno poudariti, da nasprotujejo označevanju prostoživečih mačk z mikročipi, kar utemeljujejo kot ukrep, ki zmanjšuje dobrobit prostoživečih mačk s tem, ko ni mogoče jasno ugotoviti na daleč ali je bila taka mačka že sterilizirana oziroma kastrirana, torej je lahko izpostavljena nepotrebnemu in stresnemu ponovnemu odlovu;
- opredelitev lovskih psov kot delovne oziroma službene pse in določitev ugriza lovskega psa kot izjemo, zaradi katere pes ni opredeljen kot nevaren;
- vključitev lovcev med izjeme pri posedovanju eksotičnih vrst živali zaradi sokolarjenja, ki je opredeljeno kot nesnovna kulturna dediščina pri UNESCO;
- črtanje seznama prepovedanih vrst živali in ohranitev seznama dovoljenih vrst živali ter omejitev izjem na živalske vrtove in zatočišča podpirajo nekatere naravovarstvene nevladne organizacije, medtem, ko tovrstni ureditvi nasprotujejo gojitelji eksotičnih živali, trgovci, posamezniki in KGZS, ki opozarjajo na nevarnost razvoja črnega trga, pomanjkljivo vključevanje rejcev v pripravo seznamov iz zahtevajo vključitev gojiteljev in rejcev, ki so strokovnjaki na svojem področju med izjeme, ki lahko posedujejo živali, ki ne bodo navedene na seznamu dovoljenih vrst živali;
- prepoved reje kokoši nesnic v kletkah podpirajo nevladne organizacije in posamezniki, ki sicer želijo izvedbo prepovedi takoj in širitev prepovedi tudi na druge vrste in kategorije rejnih živali (prašiče, prepelice, kunce), nasprotujejo pa ji KGZS, GZS, rejci kokoši nesnic, ki poudarjajo, da je potrebno ob spremembah sektorja upoštevati stroške, investicije in konkurenčnost rejcev in predlagajo, da se prepoved časovno uskladi s prepovedjo na ravni EU;
- prepoved bolečih posegov brez anestezije, zlasti opravljanje kirurške kastracije pujskov brez anestezije in analgezije podpirajo nevladne organizacije s področja zaščite živali, posamezniki in veterinarska stroka, medtem, ko rejske organizacije, KGZS opozarjajo na povečane stroške in pomanjkanje zdravil in predlagajo, da se izjema izvajanja kirurške kastracije pujskov brez anestezije in analgezije do 7 dne starosti ohrani, predvsem pa je pomembno za KGZS, da se ohrani možnost, da rejci ta poseg izvajajo sami, tako kot ga smejo po veljavni ureditvi;
- predlagane spremembe ravnanja z zapuščenimi živalmi so naletele na podporo in nasprotovanje hkrati:
 - lokalne skupnosti in nevladne organizacije menijo, da bi morala imeti država večjo vlogo, v smislu, centralizacije in financiranja izvajanja skrbi v celoti, ne samo 20 % oskrbe živali po polletnem bivanju živali v zavetišču,
 - zavetišča nasprotujejo uvedbi začasnih skrbnikov, nevladne organizacije to ureditev pozdravljajo,
 - predstavniki lokalnih skupnosti ponovno predlagajo uvedbo prispevkov za zagotavljanje financ za lokalne skupnosti, evidenco zavrnitev posvojiteljev, opredelitev pravil za posvajanje živali, za katere se stroški oskrbe plačujejo iz javnih financ, med tem, ko nevladne organizacije in posamezniki nasprotujejo določbi, ki omejuje neutemeljeno pogojevanje oddaje zapuščenih živali,
 - nevladne organizacije podpirajo dvig normativov za zavetišča, oziroma zahtevajo še višje normative, saj se jim predlagane rešitve ne zdijo ustrezne, medtem ko se zavetišča in lokalne skupnosti menijo, da so zadostni že veljavni normativi;
- predlagane rešitve, kot je širjenje ukrepov uradnih veterinarjev pri nadzoru, višje globe za kršitelje, evidenca kršiteljev, možnost izreka začasne ali trajne prepovedi posedovanja ali reje živali in evidenca oseb, ki jim je izrečena prepoved posedovanja, so bile široko podprte s strani vseh deležnikov, čeprav še vedno obstaja manjšina nevladnih organizacij in posameznikov, ki menijo, da bi bilo potrebno uvesti živalsko policijo.

Besedilo zakona je bilo na podlagi prejetih pripomb v več delih dopolnjeno in spremenjeno. Sprejete so bile predvsem tiste pripombe, ki so bile usklajene s cilji zakona in širšim javnim interesom, so omogočale doseg višjih standardov zaščite živali brez nesorazmernega posega v druge pravice ter so bile so bile nomotehnično in izvedbeno ustrezne. Na tej podlagi so bili deloma upoštevani predlogi, ki se nanašajo na dopolnitve definicij v 5. členu Zakona o zaščiti živali, označevanje živali in odgovorno lastništvo (vključno z roki za prijavo), vključitev gojiteljev in

sokolarjev med izjeme (6.č člen), prilagoditve glede prepovedanih ravnanj (15. člen) ter izboljšave ureditve glede zapuščenih živali (členi 27, 27.a, 30.a, 30.b, 31, 31.a).

Upoštewane so bile spremembe definicij v 5. členu Zakona o zaščiti živali, pripombe glede odgovornega lastništva in označevanja psov ter mačk, dodatno so se določili roki za prijavo in javljanje sprememb glede lastništva, upoštevale so se pripombe glede vključitve gojiteljev in sokolarjev med izjeme v 6.č členu, ter izključitve tranzita eksotičnih vrst živali preko ozemlja RS iz določb 6.c in 6.č člena, prav tako so se upoštevale pripombe glede prepovedanih ravnanj v 15. Členu ter v največji možni meri predlogi v poglavju o ravnanju z zapuščenimi živalmi v 27., 27.a, 30.a, 30.b, 31. in 31.a členu. Določba glede prepovedi pogojevanja oddaje se je preoblikovala, umaknjene so bile kazenske sankcije za zavetišča, ki pogojujejo oddajo živali z nadstandardnimi zahtevami.

Nekatere vsebine pripomb bodo ustrezno urejene v podzakonskih predpisih .

Pripombe, ki niso bile sprejete, pa so bile tiste, katerih vsebine so se nanašale na področja, ki jih primarno pokrivajo drugi predpisi (npr. status lovskih psov), saj niso predmet obravnavanega zakona. Tudi predlogi, ki bi bistveno zaostriili zakon (npr. širitev obsega zakona na vse živali, vključno z nevretenčarji, odprava klavnic, lova, ribolova, uvedba postopka za vsako usmrtilcev živali), niso bili sprejeti, saj presegajo okvire realno izvedljivega in posegajo v druge zakonsko zaščitene pravice. Tudi predlogi, ki bi predlagane standarde znižali (na primer ohranitev prostovoljnega označevanja mačk z mikročipom, ohranitev kastracije pujskov do sedmega dneva brez protibolečinske terapije, prestavitev odprave kletk na čas, ko bo prepoved uveljavljena na evropski ravni in podobno), niso bili upoštevani, saj bi bili v nasprotju s ciljem dviga standardov dobrobiti živali.

Ravnanje z lovskimi psi je predmet predpisov, ki urejajo divjad in lovstvo, zato predlog ni bil upoštevan. Nasprotni predlog, ki se tiče splošne prepovedi uporabe lovskih psov za lov prav tako ni bil sprejet, saj posega na področje specialne zakonodaje upravljanja z divjadjo..

Predlog, da se ohrani prostovoljno označevanje mačk z mikročipom ni bil upoštevan. Uvedba obvezne identifikacije mačk z mikročipom in njihove registracije v nacionalni zbirki predstavlja ključen ukrep za izboljšanje sledljivosti živali, uveljavljanje odgovornega lastništva, zmanjševanje števila zapuščenih živali in s tem povezanih javnofinančnih obremenitev. Ukrep omogoča jasno povezavo med živaljo in skrbnikom, učinkovitejše ukrepanje ob izgubi ali zapustitvi živali ter omogoča preverjanje odgovornosti lastnika, zlasti v primerih zanemarjanja. Prav tako predstavlja nujen pogoj za sledljivost pri spremembah lastništva in premikih živali, zlasti v kontekstu spletne prodaje, kjer pogosto prihaja do pomanjkanja nadzora nad izvorom in zdravstvenim stanjem živali. Obvezna označitev in registracija sta ključni tudi za čezmejno izmenjavo podatkov, nadzor nad zoonozami ter za omejevanje tveganj, povezanih z nezakonitim prometom z živalmi. Ukrep je sorazmeren, izvedljiv in v javnem interesu, ter predstavlja logično dopolnitev obstoječih sistemov označevanja psov ter primerljive prakse v drugih državah članicah.

Predlog, da se področje uporabe Zakona o zaščiti živali razširi na vse nevretenčarje, ni bil sprejet, saj bi takšna ureditev zaradi izjemne številčnosti in raznolikosti te skupine živali – ki zajema več kot 95 % vseh znanih živalskih vrst – povzročila nesorazmerno administrativno in nadzorno breme ter resne težave pri izvajanju zakona v praksi. Za večino nevretenčarjev znanstvena dognanja ne potrjujejo, da so sposobni zavestnega doživljanja bolečine ali trpljenja v smislu, kot ga poznamo pri vretenčarjih, zato bi bila ureditev brez ustrezne znanstvene podlage v nasprotju z načelom sorazmernosti in temeljnim namenom zakona, ki je preprečevanje nepotrebnega trpljenja živali tam, kjer to tveganje dejansko obstaja. Vprašanja, kot so določitev minimalnih pogojev za rejo žuželk ali polžev in oblikovanje meril za presojo njihove dobrobiti, trenutno nimajo objektivnih rešitev, ki bi omogočale učinkovit pravni nadzor. Upošteva se razpoložljive dokaze pa ostaja odprta možnost za ureditev omejene zaščite tistih skupin nevretenčarjev, pri katerih obstaja večja verjetnost doživljanja bolečine (npr. glavonožci in deseteronožci) v specifičnih okoliščinah, kot so zakol ali transport. Poleg tega bi vključitev vseh nevretenčarjev lahko povzročila pravne konflikte z drugimi predpisi, zlasti na področjih varovanja zdravja ljudi, ravnanja z invazivnimi vrstami in

veterinarske zakonodaje, kjer so številne vrste nevretenčarjev (na primer paraziti, ki povzročajo tudi bolezni živali) že posebej regulirane.

Prav tako ni bil sprejet predlog za prepoved izrabe in zakola rejnih živali. Tudi predlogi za uvedbo upravnega postopka in odločbe za vsako usmritev živali s preverjanjem nujnosti in sorazmernosti ukrepa, predlog za odpravo lova, ribolova, klavnic, živinoreje in poskusov na živalih niso bile upoštevane.

Prav tako niso bile upoštevane nasprotna zahteve, ki so predlagale ohranjanje trenutne ureditve na področjih, za katera se je predlagatelj odločil, da jih naslovi s ciljem izboljšati dobrobit živali.

Predlog, da se ohrani kirurška kastracija pujskov do sedmega dneva »na živo« ni bil upoštevan. Znanstvene raziskave nedvoumno potrjujejo, da tudi novorojeni pujski doživljajo izrazito akutno bolečino in stres med kirurško kastracijo, ne glede na njihovo starost. Takšen poseg predstavlja invazivno kirurško prakso, ki ima pomemben vpliv na dobrobit živali. Uporaba anestezije in pooperativne analgezije znatno zmanjša bolečino in prispeva k višjim standardom etičnega ravnanja v živinoreji, nenazadnje pa ugodno vpliva tudi na zdravje in s tem prirast pujskov po posegu. Čeprav Direktiva Sveta 2008/120/ES trenutno dopušča možnost kirurške kastracije pujskov do sedmega dne starosti brez anestezije ali analgezije, gre zgolj za določitev minimalnih standardov, ne pa ciljev, ki bi omejevali možnost držav članic, da sprejmejo višje standarde zaščite živali. Republika Slovenija je, skladno z razvojem strokovnih smernic in pričakovanji javnosti, sprejela odločitev, da s spremembo 20. člena Zakona o zaščiti živali izrecno prepove izvajanje kirurške kastracije brez uporabe sredstev za obravnavo bolečine. Zavedamo se, da bo uvedba obvezne uporabe analgezije in anestezije predstavljala dodatno finančno obremenitev za rejce. Ukrep se zato šteje kot nova zakonska obveznost, ki vpliva na proizvodne pogoje v panogi. V ta namen Republika Slovenija načrtuje oblikovanje shem državne pomoči, skladnih s pravili EU, za podporo pri prilagoditvi tem zahtevam.

Ni bilo upoštevana pripomba glede neukinitve reje kokoši v kletkah. Ministrstvo za kmetijstvo je že od leta 2018 z rejci usklajevalo prehod na alternativne sisteme. Že leta 2018, pod vodstvom takratne ministrice, je ministrstvo začelo aktivno usklajevanje z rejci in predstavniki industrije glede možnosti opuščanja reje nesnic v kletkah. V okviru Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (SN SKP) so bili vključeni različni ukrepi in intervencije, ki omogočajo finančno podporo za vlaganja v alternativne sisteme reje. Intervencija IRP02 podpira naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z ureditvijo hlevov in opreme za manjše kmetije. Intervencija IRP29 omogoča naložbe za prilagoditev kmetijskih gospodarstev nadstandardnim zahtevam dobrobiti živali, vključno z večjimi vlaganji za prehod iz kletk. Na podlagi navedenega so pogoji za prehod na alternativne sisteme reje že ustvarjeni, država pa zagotavlja podporno okolje za rejce, ki se bodo morali prilagoditi novim zahtevam.

S spoštovanjem,

Vida Znoj,
generalna direktorica